

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes száma ára 12 fillér.
---	---	--	--	---

Barom-politika.

Meddig tart még ez állapot? Mikor jön meg Bécsnek jobbik esze? Hát nem látják a kudarcot, melyet arattak? Nem észlelik, hogy nem voltak képesek megalkotni a haladó pártot? Nem veszik észre, hogy alkotmányellenes pártra magyarok nem kaphatók? Nem tudják, hogy eljárásukkal az ellentállást még fokozták? Nem hallják az anarchia dübörgő zaját? Ha mindezt nem látják, hallják, tudják, úgy saját országukban Ausztriában nem érzik hatását a nálunk felgyújtott tűznek?

Pedig nem jó a tűzzel játszani, nem vezet jóra, ha a nemzetek szenvedélyeit felcsigázzák és azt kielégíteni nem képesek.

Legfőbb ideje volna az anarchikus állapotok megszüntetésének. Magyarországot csak alkotmányosan lehet kormányozni, az erőszak itt ellenállásra talál a multban, ellentállást talál a jelenben is.

Butasági hályog van azok szemén, a kik Magyarország ügyeit vezetik. Hivatalosan kürtölik világgá, hogy a magyar nemzetnek nem kívánsága nemzeti nyelv

ve érvényesülése, szövetkeznek a nemzetközietekkel és idebent az a programjuk, hogy együnk Ausztria jászolából vagy vályújából annyit, a mennyit Ausztria engedélyez; igéri, hogy ad elég szénát, szalmát, zabot és kukoricát. Megkinál ezzel az ígérettel, megkinál továbbá azzal az ígérettel, hogy mindenkinek lesz választói joga, de senki sem alkothat valamit a bécsiek által befolyásolt osztrák császár akarata nélkül és ennek fejében tőlünk nem kíván egyebet, mint azt, hogy felejtjük el, hogy magyarok vagyunk, hanem álljunk a jászol, a vályu elé és legyünk hazátlan ökrök, lovak avagy disznók.

Mert nem állat, nem barom az, akinek mindegy akár mily nyelvű a hadserege, akár alkotmányosan, akár annélkül kormányozzák?! A ki maga programot nem csinálhat, hanem előirt módon tartozik élni, működni? Aki önálló sohasem lehet és jogairól egyenesen lemond?

Ehhez a barompolitikához, ehhez a hazafiatalan, esztelen vállalathoz van nekünk hozzászólásunk, mi alkotmányos

jogainkat a törvény keretén belül nem engedjük, mi az ellen küzdünk, észszel, szóval és írásban, törvényes tettekkel; mi ezt a politikát megsemmisíteni akarjuk. Mi szabad államot, független hatalmas, önérzetes magyar nemzetet akarunk. Hiába az ígéretés özöne, hiába a törvénytelenység, haszontalan az erőszak! Ezen kormányznak rövid idő alatt mennie, a láthatárról, pusztulnia kell. Az események ereje azt a hályogot, melylyel a bécsi kamarilla meg van verve, le fogják ennek szeméről rántani.

Erőszakkal állandóan kormányozni nem lehet és a barompolitika helyett a hazafias nemzeti politika fogja diadalát ülni.

— n

Politikai hírek.

Bezerédy főispán lemondott.

Bezerédy István Baja és Szabadka városok főispánja szombaton telefonice értesítette dr. Hegedűs Aladár polgármestert, hogy a főispáni állásáról lemond, mert nem akar Fehérvári alkotmányellenes kormányának alkotmánytörő akciójának bűnrészesévé lenni. — Bezerédynek hazafias nyilatkozata minden

TÁRCA.

Öreg vagyok.

Öreg vagyok, fürteimen
Csillog a bús ősznek dere,
Közel már az élet célja,
Bágyadt szemem néz a mennyre.

Öreg vagyok, szívem lassu
Dobogását alig érzem,
Az is elhal majd csendesen,
És beköszönt hosszú éjjem.

Hisz nem bánám, ha a sírom
Megásná már a sirásó,
S elválasztna a világtól —
Elválasztna kapa, ásó.

De nem! de nem! — élni vágyom,
S a jó Istent esdve kérem:
Tartson meg, míg a hazámat
Függetlenné megismérem.

Oh! csak addig — addig éljek,
Míg szabaddá lesz a nemzet;
Ha már láttam rabságában,
Lássam mint kezd új életet.

Öreg vagyok, fürteimen
Csillog a bús ősznek dere;
Oh nagy Isten! szabad honban
Halhassak, oh, kérlek esdve.

Joáchim Ágoston.

Mindennapi történet.

Irta: **Bátsi Balla Jenő.**

(Folytatás)

— Az Isten áldjon meg jószágodért! hálálkodott Margit férjének, mikor az jelenti, hogy atyját az egyik udvari szobában helyeztette el. Te jobb vagy János hozzám az apámnál, mert te az egész családomat támogatod idegen ember létedre értem és átkarolva Virágos János nyakát, megcsókolá őt.

— Semmi hála, semmi hála! szabadkozék és tiltakozott Virágos János, kedves Margitkám ez semmi más, csak kötelesség, tudod!

Az öreg Kostak Józsefet az idegen környezet, melybe jutott, teljesen magához térítette kábultságából és alig zárult rá az ajtó zárja, elmélkedni kezdett imígyen:

— Én vagyok én, az öt esztendő óta ült fegyenc, vagy nem én vagyok én? Én soha sem voltam még ilyen uri szobában, vagy

álmodom-e? Hát kihez kerültem én ugyan? Kinek a házába? Ej azt mondják, aki iszákos, azt elviszi az ördög! Az ördögnek sok a pénze és csak is az lakhat így? Talán biz engemet elvitt most az ördög és én csak képzelődöm, én meghaltam és nem élek, de a pokolba jutottam és én szobának látom csak a poklot? néhány lépést téve félénken az ablak felé, honnan kilátás nyílt a folyosóra, hol láthatta, amint az emberek jöttek mentek az emeleten, elmerült azok nézésébe, majd fölnyitván az egyik ablakot, oda támasztotta a fejét az ablak hideg vasrácsához. Így nézett ki egy darabig, mikor az ablak alatt egy cselédleány ment el, hogy tőle megtudja azt, hogy ugyan hol is van, egy hirtelen mozdulattal megkapta a leány vállát. A cselédleány, ki erre nem volt elkészülve, reá pillantva a torzonborz emberre rémületében elsikoltotta magát.

— Ne ordíj te! igyekezett Kostak József megnyugtani a sikoltozó leányzót. Nem bántlak én, csak azt kérdelem tőled, hogy hát kinek a lakása ez? Kinél vagyok én itt? Hogy gyűttem én ide?

A leány, kinek csak most tűnt emlékeztébe, hogy nem rég idő előtt a háziur parancsára, egy részeg embert hozott föl két ember a háziur lakására, így válaszolt:

vonalon legrokonszenvesebb hatást tett s távozását pártkülönbség nélkül sajnálattal látja városunk közönsége.

Alig terjedt el Bezerédy lemondásának híre, már is megkezdődtek a találgatások, hogy ki lesz az új főispán? Városunk egyik magasrangú tisztviselőjét is meggyanusították, hogy a főispáni »méltóságot« elfogadni lenne hajlandó. Egy bizalmasa úgy igyekezett a kérdés felől bizonyosságot szerezni, hogy megkérdezte tőle egy nagyobb társaság előtt, vajon nem tudja-e ki lesz Bezerédy utóda?

— Nem hiszem, hogy fog találni Fehérváry olyan alávaló gazembert, a ki a bajai főispánságot elfogadná — volt a határozott felelet.

Vermes Béla szabadkai földbirtokost is kompromittálták azon hír terjesztésével, hogy ő lesz az új főispán.

Vermes Béla maga cáfolja meg ezt a hirt egy levélben, amelyet a »Bácskai Hirlap«-hoz intézett.

A levél a következő:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Beeses lapjának a f. hó 6-iki számában megjelent, a főispáni válságra vonatkozó s személyemet is érintő cikkekre vonatkozólag van szerencsém a következőket kijelenteni:

Barátaimnak nincs okuk félni, ellenségeimnek, ha vannak, nincs okuk örülni: az esetleg megüresedő főispáni állást nem fogadom el. Amidőn ezt kijelentem, egyuttal csodálkozásomat fejezem ki, hogy akadtak emberek, kik engem, ki a szabadelpártban is a nemzeti célokért küzdöttem, ily, épen nem hazafias misszió elvállalására képesnek tartottak. Különbén ez a vállalkozás rosszul is illett volna ama férfiu fiához, akinek atyja a nagy időkbén Szabadka város megbízásából a nemzetőrség felfegyverzésének misszióját elvállalta.

E néhány sor szíves közlését kérve, maradtam hazafias tisztelettel

Vermes Béla,

volt országgyűlési képviselő.

Latinovits Pál lemondása.

A »Magyarország« arról értesül, hogy Latinovits Pál főispán is lemondott, sőt fölmentését már meg is sürgette.

Közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága november hó 8-án d. u. fél 3 órakor rendkívüli és 3 órakor rendes közgyűlést tartott. A városi tanács a nemzeti ellenállás tekintetében hazafias és alkotmányos határozatokat terjesztett a közgyűlés elé, nevezetesen, hogy fenntartja azon határozatait, hogy a meg nem szavazott ujoncok előállítását és munkálatait megtagadja, továbbá az önként fizetett adókat sem szolgáltatja ki a kormánynak és végül, hogy a miniszterek leiratai irattárba tételnek.

Természetes, hogy az összes indítványok óriási lelkesedés és éljenzés mellett egyhangúlag fogadtattak el.

Nagyobb vita a színház kérdésénél volt. A tanács javaslata körmönfontan volt fogalmazva és abból azt lehetett hinni, hogy a színházat a kulturális alapról és nem pótdoból építik. Dr. Valentin Emil rámutatott, hogy a tanács javaslata szerint pótdoból tervezetik a színház költségeinek fedezése és indítványt nyújt be, hogy az a kulturális alapról fedeztessék. Egyszersmind a költségeket 100000 koronáról 120000 koronára kéri telemelni és addig míg a kulturális alap szabad lesz, ajánlja, hogy valamely más városi alapról kölcsönöztessek a pénz. Dr. Herman Adolf, Somogyi Emil, Mikolits Ignác a tanács javaslata mellett, dr. Rajk Aladár és Czérnai Imre dr. Valentin indítványa mellett szólottak, Tury Mátyás pedig a főjegyzőt felvilágosításra szólítja fel. Erdélyi Gyula főjegyző dr. Valentin azon indítványát, hogy a kulturális alapról építtessék a színház magáévá teszi, mire dr. Valentin többi indítványait visszavonja és így egyhangúlag elfogadták a színháznak a kulturális alapról való építését.

A közgyűlés egy nagy tanulsággal szolgált. Ugyanis a hatósági párt be volt rendelve, el is jött teljes számmal és

egyöntetűen járt el, míg ellenben az ellenzék sem teljes számban nem volt, sem össze nem tartott, aminek az a következménye lett, hogy az ellenzék a tisztviselők drágasági pótlékának megadása kérdésében leszavazták 6 szótöbbséggel. E kérdésnél Bajay Péter tartott a párt megbízásából nagyobb beszédet. Mikolits Ignác pedig közvetítő javaslatot tett, a melyet azonban a főjegyző szavazásra fel nem tett, miből az következik, hogy vagy magáévá tette a tanács, vagy pedig a megtörtént szavazás érvénytelen. A villamos világítás behozatala mellett Fehér Lőrinc ügyes, kerekded beszédben támadta a gázgyárt és pártolta a villamos világítást.

A gyűlés részleges lefolyása következő volt:

1. Polgármester időszakos jelentése a közigazgatás állapotáról. — Bajay Péter és Czérnai Imre felszólalásai után tudomásul vétetett.

2. Bárány Fejérváry Géza m. kir. miniszterelnök urnak leirata az összkormány kinevezéséről. — Tanács javaslata elfogadtatott.

3. A m. kir. miniszteriumnak leirata az önként befizetett állami adóknak az állampénztárba való beszállítása, valamint a katonai szolgálatra önként jelentkezők részére belépti bizonyítványok kiállítása tárgyában. — Tanács javaslata elfogadtatott.

4. Somogy- és Zempléncz megye közönségének átiratai az országgyűlési szövetkezett pártok vezetőinek f. évi szeptember hó 23-án Bécsben történt fogadtatása tárgyában. — Tanács javaslata elfogadtatott.

5. Somogyvármegye közönségének átirata a nemzeti ellenállás egyöntetű szervezése tárgyában. — Tanács javaslata elfogadtatott.

6. Belügyminiszteri leirat a városi közkórház 1906. évi költségvetésének jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétetett.

7. A városi tanácsnak javaslata a »Bárány« szálloda telkén építendő színház és ezen szálloda átalakítása iránt, valamint özv. dr. Bartsch Samunének ajánlata színházi telek tárgyában. — Dr. Valentin Emil, dr. Herman

— Jó van jó bácsi, eressze el a vállamat, megmondom!

— Nem eresztelek biz én, míg meg nem mondd, hogy hol lennék? mondá Kostak József.

— Hát magát részegen a háziur lakásába, a nagyságos Virágos János ur lakásába hozta két ember, mondá a leány. Többet nem tudok, se azt hogy miért! és kiszabadítván magát Kostak József fogása alól, hirtelen elszaladt s magára hagyta az öregot. Végre belé unva az ablakban való könyöklésbe Kostak József, oda ment az asztalhoz, mely a szoba közepén állott és leülve egy székre, fejét föltámasztva a kezével gondolatokba mélyedt, melyeknek folyamán félig hangosan mormolá:

— Nagyságos ur lakásába hoztak? Két ember? No, ettől aztán meg kell bolondulni! Mondom, nem lehet ez más, mint maga az ördög! majd nagyot ütve öklével az asztalra, mondá: Hej ördög, hát hol vagy, de tüstént jöjj elő, mert már meguntam rád várni! majd lassan mondá, alig hallhatóan: Meg aztán egy pár krajcárt is kelleni keresni, mert itt az este, aztán se vacsora, se szállás! csak gyünne hát az ördög, hogy legalább beszélhetnék vele, hogy mit akar tőlem? Aztán meg lekésem még az esti vonatokat, pedig ilyenkor sok az utas és mindig akad egy pár paktáska, mit haza kell liferálni! Hej, de hát mit tegyek egyszer, ha rab madár

lettem! majd rekedtes hangon kezdé énekelni, hogy:

Harangoznak délre,
Fél tizenkettőre,
Most viszik a Bogár Imrét,
Az akasztó helyre.

Alig hangzott el a dal, fordul az ajtóban a kulcs és egyszerre megjelent az ajtóban Virágos János magas alakja s merően reá nézve az asztal mellett ülő emberre, mondá:

— Kicsoda maga?

— Aujnye? mondá rémült ábrázattal az öreg Kostak és föl állva ültéből szavait így folytató: Megkövetem a nagyságos urat, én nem tom, hogy kerütem ide, én Kostak József lennék.

— No jó, felelé Virágos János és kezeit a nadrágja zsebébe mélyesztve, fel-alá kezdett járni a szobában és közben így szólt az asztal mellett görnyedten álló, réveteg tekintetű emberhez:

— Maga valamikor szén- és faüzlettel birt a Ferencvárosban?

— Igen, de . . .

— Magának valami baja támadván a feleségével, őt, hirtelenségében és részeg fejjel, leszurta?

— Igen, de öt évet ültem is ezért!

— Magának gyermekei is voltak?

— Voltak, de azt sem tudom, öt év után,

merre is keressem őket, úgy szétszóródott a család, most egyedül állok vénségemre, mint az ujjam!

— Nem a! mondá Virágos János, hát megismerné-e a gyermekeit úgy, ha véletlenül valamelyik eléje toppanna?

— Öt év nagy idő, meg aztán én már vén kutya is vagyok, rosszul is látok! Alig végzé szavait az öreg Kostak József, egyszerre egy mellékszoba ajtaja hirtelen fölnyitott és belépve azon át Margit a szobába, szótlanul odalépett atyja elé és annak kezét csókolt, majd eltakarta kendőjével szeméit, melyeket a könyvek elleptek.

Kostak József olyan volt, mint az álomlátó és bár motyogott valamit, szavait nem lehetett megérteni és a felindultság fojtogatá, lábai inogtak, az asztalba kapaszkodott, hogy össze ne rogyjon. Mikor kissé magához jött, oda tipegve Margithoz, térdre ereszkedett előtte s zokogva mondá:

— Margit, bocsáss meg apádnak, a te szerény és szerencsétlen apádnak! majd ajultan esett össze a szoba padlójára.

Virágos János ur ama időtől kezdve, hogy neje atyját, az öreg Kostak Józsefet házába fogadta, mindegyre azon igyekezett, hogy az öregből »végre« is csak olyan embert faragjon, a melyet szeretett volna.

(Folyt köv.)

Adolf, Somogyi Emil, dr. Rajk Aladár, Czérnai Imre, Tury Mátyás, Mikolits Ignác felszólalása után a színháznak felépítése, de nem pótadóból elrendeltetik.

8. Az árvaszéki ülnöki állásnak választás utján leendő betöltése. — Napirendről levéve.

9. A 2000 koronával és ezen felül javadalmazott tisztviselőknek kérvénye drágasági pótlék iránt. — Bajay Péter, Mikolits Ignác, Weidinger Dezső, Tury Mátyás, Somogyi Emil felszólalása után a fentemlített határozat hozott.

10. A városi tanácsnak javaslata 1906. évi költségelőirányzat megállapítása iránt. — Czérnai Imre és dr. Valentin felszólalása után elfogadtatott.

11. Az igazoló választmány jelentése a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1906. évi névjegyzékének kiigazítása tárgyában. — Tudomásul vétetett.

12. Polgármester jelentése az évközben üresedésbe jött törvényhatósági bizottsági tagsági helyeknek betöltése iránt. — Elrendeltetik.

13. Ugyanannak jelentése a helyettesítés utján ideiglenesen betöltött tiszti állásoknak rendszeres betöltése tárgyában. — Pályázat iratott ki.

14. A városi tanács előterjesztése a városi középületek tűzkár elleni biztosítása tárgyában. — Elfogadtatik.

15. A »Ganz és Társa elektromos gyár részvénytársaság« ajánlata a Baján létesítendő elektromos telep tárgyában. — Dr. Fehér Lőrincz, dr. Herman Adolf és Dely Géza felszólalása után a tanács javaslata Dr. Herman módosításával fogadtatik el.

16. Tomcsányi Sándor bizottsági tagnak indítványa a hús és baromfi olcsóbbá tétele tárgyában. — Bizottság küldetett ki.

17. A számonkérő szék jelentése a f. év I. feléről. — Tudomásul vétetik.

18. A városi tanács javaslata a kórházi követelések késedelmes kiegyenlítése esetén teendő intézkedés tárgyában. — Házi-pénztár előlegezi.

19. Ugyanannak jelentése a volt tanítóképezdei kert és lakház bérbeadása iránt megtartott árverés eredményéről. — Tudomásul vétetik.

20. Ugyanannak jelentése a homok-, föld- és gyephordási jognak haszonbérbe adása iránt megtartott árverés eredményéről. — Tanács javaslata elfogadtatott.

21. Ugyanannak jelentése a szegedi fa- és fémipari szakiskolánál létesített ösztöndíjas hely betöltésére nézve tett intézkedés tárgyában. — Tudomásul vétetik.

22. Kassa város közönségének átirata a katonáknak szolgálton kívül oldalfegyver nélkül való megjelenése tárgyában a képviselőházhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Pártoltatik.

23. Liptóvármegye közönségének átirata a 16 magyar lovasezrednek magyar vezényszóban való részesítése tárgyában. — Elfogadtatik.

24. Pozsony város közönségének átirata a eselések illetőségének tárgyalására nézve kiadott belügyminiszteri rendelet ellen intézendő felirat tárgyában. — Hozzájárul a törvényhatóság.

25. Gadics György és neje kérvénye az általa elfoglalt közterület megváltása tárgyában. — Tanács javaslata elfogadtatott.

26. Kattarinka János és fia kérvénye boltbérletüknek meghosszabbítása iránt. — Meghosszabbítottatik.

27. Vágó Ferencz mérnöksegéd kérvénye 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt. — Megtagadtatott.

28. Sebők János házmester kérvénye rend-

kivüli segélyben való részesítése iránt. — 50 koronát kap.

29. Dr. Telegdi Nándor orvosi oklevelének meghirdetése. — Meghirdettetett.

A póttárgyaknál a tanács javaslata fogadtatott el Lakner fegyelmi ügyének kivételével.

Közgyűlés után.

A szerdai — mint egyik laptársunk írta — történelmi nevezetességű közgyűlés után találkozik két városatyá, kik közül az egyik inkarnátus kormánypárti, a másik meg ultra ellenzéki. Köztök a következő párbeszéd folyt le:

— Te doktor, tudsz hallgatni? — kérdi a kormánypárti.

— Hogy tudok-e? Ha az én hallgatásomról van szó, akkor az összes sírok elbujhatnak szegyenletükben. Miért kérde?

— Azért, mert szeretnék neked mondani valamit.

— Nos!

— Tudod barátom, egy idő óta hizom. Oly jól esik férfui kebelemnek, hogy az utóbbi időben egy kicsit kiellenzékieskedhettem magam. Nem vetted észre, hogy azóta mintha megnőtt volna a kormánypárt a közgyűlési teremben? Még a Mikolics is kövőbb mint volt.

— Egyszóval, most velünk tartotok, ha feloszlattjátok a képviselőházat s ha újra választásra kerül a sor.

— Ugyan ne izélj! Tudod hogy . . . de mit beszéljek! Hát nem volt szép tőlünk, hogy nem vettük tudomásul Lányi úrnak, a mult-kori közgyűlésen hozott határozat megsemmisítését?

— Remek volt tőletek. Megtudtalak volna csókolni benneteket sorba. Még a Danit is.

— Igen. No meg aztán nem fogadtuk el Valentin indítványát a mit a színház kérdésben tett, egyhangúlag?

— Eszem a szenteteket! Hát nincs érdektekben nektek is, hogy a színház 100.000 koronányi költsége ne a pótadóból fedeztessék? Azt hiszem, éppen elegendő 59% pótadót fizetni a szegény iparosságnak. Mondd meg úgy ahogy van, hogy Valentin kitudta hámozni a referens körmönfont stílusából, hogy a dolognak mégis csak az a fáciája, hogy a kulturális alap csak cégér. Szükség volt Hermann dühös kirohanására, ha ez egyszer faktum?! — Sohse bántsá a kis doktort! Nem is olyan hörcsög ő, mint amilyennek mutatni szereti magát. Neki tudod, beszélnie kell; ez a baja. Valamelyik közgyűlés után nem juthatott szóhoz s másnap beteg lett bele. Purgóval kellett segítenie magán. Hanem, te, abban tökéletes igazatok volt, hogy az a 15%-nyi drágasági pótlék nem dukált a különben is jól dotált hivatalnokoknak.

— Velünk szavaztál?

— Már megint kezdted? Tudod, hogy »jedes warum . . .« Meg aztán ti se szavaztatok valamennyien a tanács javaslata ellen.

— Elég nem jól van, hogy úgy van. No de meg is mosom a fejüket a legközelebbi értekezleten. Te, kik lesznek a városatyá jelöltjeitek a II. és a III. kerületben.

— Úgy látszik, hogy te froczirozni akarsz engem. Vedd tudomásul, hogy a szabadelvű párt sokkal büszkébb, semhogy ezekben a megáttalkodott ellenzéki kerületekben jelöltet állítson.

— Hm! Mit is mondott az egyszeri zsidó? »Büszke vagyok arra, hogy zsidó vagyok . . . mert ha nem volnék büszke, akkor is csak zsidó lennék.«

— Egy azonban bizonyos, hogy Fehér Lő-

rincnek tökéletes igaza volt, mikor lekapta a légszuszgyárat. Bizony, úgy kevesen basáskodnak a város közönségével, mint ez a sült német társulat.

— Egész nyugodt lehetsz, drága gyermekem, hogy ha majd a Ganz és Társa idejön konkurensnek, adják majd olcsóbban is.

— Persze. Hanem mondhatom, hogy nagyon csodálkozom afölött, hogy a Tomcsányi Sándor bá' indítványát engedtetek egyszerűen »bizottsághoz utalni tanulmányozás végett.« Ha nektek vagyok, bizony kinyitom a számat . . .

— Hát mért nem voltál — nekünk? Ott voltál, kinyithattad volna a szádat.

— Ugyan ne izélj, kérlek. Ha agyonütsz, se tehetek másként. De négy szemkört egész bátran meg merem mondani, hogy veletek érzek. Most szervusz! Megyek haza, különben nem kapok vacsorát. Hanem nehogy egy teremtett léleknek elmondd, hogy mit diskuráltunk, mert . . .

— Ugyan, kérlek! Csak nem gondolod?

Nem is tudott meg erről senki egy szót sem, csak tudósítónk:

Tihamér.

Szövetkezzünk.

A létért való küzdelmet nemcsak a termelés drágulása és ennél fogva a termények árának szükségszerű, folytonos emelkedése teszi mind sulyosabbá, majd nem elviselhetlenné, hanem mesterségesen, kétféle tényező is befolyásolja. Ezen tényezők egyike a mind éhesebbé váló világpiac, másika pedig az éhségökben lelkiismeretüket vesztő »termelők« magok.

Ez utóbbi állításom igazolására csak néhány példát.

A napokban vettem káposztát; száz fej ára 14 K. A káposztát haza hozza a termelő és lerakjuk. Lerakás közben észre veszem, hogy a kocsi mélyében a káposztafejek néha $\frac{1}{4}$ rész akkorák és soha sem oly nagyok mint fenn a legkisebbek, lazábbak — tehát könnyebbek, sőt rothadtak. Az eladó ahhoz ragaszkodik, hogy ő 14 K.-ért adta el a káposztát, a vevő pedig ahhoz, hogy ő olyan káposztát vett, amilyen a kocsi felső részében volt.

És ebből a csalafintaságból okvetlenül a vevő húzza a rövidebbet, mert vagy átveszi az árút a kialakult öszszegért, vagy a megfelelő hatóság elbírálása alá bocsátja ügyét.

Első esetben hitvány árút jó árú árán fizet, utóbbi esetben — ?!

Más példa. — Miután a töpörtyűs pogácsához töpörtyű is kell, s én azt akartam enni, de a magunk készlete már elfogyott, hozatott a feleségem egy kiló töpörtyűt 1 K. 20 fillérért s hozzá is fogott a készítéshez. Egyszer csak bejön hozzám, hoz egy papíron valamit s kérdi tőlem, tudom-e mi az?

— Már hogyne tudnám: töpörtyű.

— No hát kóstold meg.

— Már hogy kóstolnám, mikor úgy is látom.

— Dehogyan látod; csak nézd meg jól — mondja ő. És — Uram Fia! Csak ugyan nem volt töpörtyű, hanem töpörtyű formára vagdalt — zsömlye darabok.

Nem tartozik ugyan szorosán a dologra, de elárulom, hogy én azért mégis

jó töpörtyűs pogácsát ettem, mert feleségem a zsömlye-kockák közül kiválogatta a töpörtyűt és felsütötte, én pedig eltettem a zsömlyekockákat, hogy az esetleg kíváncsi (?) megfelelő hatóság a szerkesztőség útján azt megcsodálhassa és (csalónak nevezném az illetőt, ha a hamisító ez esetben becsületsértésért, sőt rágalmazásért el nem ítéltethetne) a jó pénzért élelmes urat megdicsérhesse.

A többi nem ereszttem ily hosszú lére, hanem csak kérdelem: ki látott, sőt: ki evett olyan fekete hurkát, szafaládét, virslit stb., amely túlnyomó részben kenyérral, zsemlyével stb. volt töltve? — Én láttam már.

De magamon történt meg rövid időn belül, hogy cselédemnek a kereskedő a sirra szánt 16-os gyertya csomagban 15 szálát, a sörös üvegben két ujnyi alja sörécet, citrom helyett egy megnevezetlen valamit küldött, amelyben nemcsak hogy citromlé, de semmiféle lé sem volt egyetlen csöpp sem, pedig a „napi áránál” 2 fillérrel adta drágábban; a szabóm esküdött, hogy a nadrágomnak való posztó hazai gyártmány, pedig rajt kaptam — Prágán. A kávé babjából néhány szemet vízbe tettem: ezekből néhány szem kicsirázott, a többi szétázott. Csak nem volt ez is kávé!

A tej, tejfel, vaj, paprika, zsir, bors és más fűszerek stb. hamisításáról nem is szólok. Ez már a legközönségesebb dolog.

És a hatóság, amelynek rendeltetése a polgárság egészségének és zsebének megvédése is?

Tegyük fel, hogy nem tud róla.

De kérjük, vegye tudomásul, és teljesítse a maga feladatát.

A fogyasztó közönség lelkiismeretlen kihasználásának másik módja az áraknak oly nagymérvű felcsavarása, gyakran bűnös szövetkezés formájában, hogy az eladó haszna semmiféle arányban sincs a nyújtott áru értékével.

A pékek között van olyan, aki 200 kor. napi forgalommal 30–40%-re dolgozván, igen csekély üzleti álló és néhány száz koronányi forgó tőkével napi 50–80 kor. *liszta használ* huz majdnem minden személyes munka nélkül, s ez már jóformán egy évtizede hogy így van.

Több hasonló, ha talán nem is ennyire súlyos példát hozhatnék fel.

A fogyasztók kizsákmányolására létesített kartelek a társadalmi rend és a közegészség veszélyeztetésére alakított szövetség.

De nemcsak a fogyasztó érdeke sérül a kedvezőtlen, vagy egészségtelen termelés és értékesítés által, hanem magáé a termelőé is akkor, amidőn oly versenyre akad, a mely őt tehetetlenné teszi.

Igy p. asztalos iparunk állandóan hanyatlóban van azóta, hogy vidéki versenyre kell, vagyis csak kellene küzdenie, anélkül, hogy erre képes lehetne. — Anélkül, hogy bármily érdeket érinteni akarnék, ki kell mondanom — bár szinte nevetséges, de igaz — hogy Békéscsaba oly csapást mért a bajai asztalos iparra, amelyt évtizedek alatt

is nehezen fog kiheverni s a mely asztalos iparunk fejlődését teljesen megakasztotta.

Igy vagyunk a lakatos és még más iparágakkal is.

Azonban az iparosságon kívül a konyhakerti, a gyümölcs és szőlő és sok egyéb termelés is hasonló viszonyok között szynylódik.

Piacunk a termelés anyagát nem tudja mind elfogyasztani; de termelésünk még nem akkora, hogy az egyes termelőknek érdemes volna fölöslegük elhelyezéséről szállítás által gondoskodni, vagy hogy a szállítás közvetítésére idegen vállalkozókat ide csábitana. E miatt sok terményünk a termelőnél elpusztul, ami azután a termelés fejlesztésére gátlólag hat és úgy egyéni, mint nemzetgazdasági veszteség.

Mindezen bajokon csak úgy segíthetnénk gyökeresen és tartósan, ha a megfelelő érdekcsoportok szövetkezetté alakulván, egyesült erővel teljes ellentálló és felszívó képességet fejtenének ki.

Szövetkezzünk hát!

Szövetkezzünk arra, hogy erőnkkel a hatóságot a közérdek teljes megvédésére készítsük és ebben a törekvésében határozottan támogathassuk is.

Szövetkezzünk azon termelők és kereskedők ellen, akik a fogyasztókat kizsákmányolni akarják, hogy így azután olcsóbb és jobb megélhetést biztosítsunk az összlakósságnak.

Szövetkezzünk az ellen, hogy a csak a maguk hasznát néző kereskedők a nyakunkba idegen, külföldi árút köthessenek és oda hassunk, hogy mindenből, amiből lehet, kizárólag magyar árút tartsanak.

Szövetkezzünk arra, hogy egyes iparágakat, amelyeket az idegen verseny elnyom, egyesült erővel a versenyképesség színvonalára emeljünk.

Szövetkezzünk arra, hogy fölösleges terményeink számára a legkisebb termelőnek is jó piacot teremtsünk.

Tehát szövetkezzünk!

Alakítsunk fogyasztó, termelő és értékesítő szövetkezetet

Karcolat.

Párbeszéd.

Szakácsné: Tekintetes úr kérem, nincs itt a nagysága?

Tekintetes úr: Nincs. Mit akar vele?

Szakácsné: A nagysága vett ma egy kosár tojást és egytől-egyig rossz. Mit csináljak vele?

Tekintetes úr: Nem kell kidobni. Jó lesz a legközelebbi főispáni *installációra*.

HIREK.

Várossy érsek köszönete. Baja város tanácsa annak idején táviratilag üdvözölte Várossy Gyula kalocsai érseket abból az alkalomból, hogy a király érseki méltóságra emelte. Az érsek az alábbi sürgönyvel köszönte meg az üdvözlést.

Öszinte köszönettel vettem Baja város tekintetes Tanácsának szíves lekötelező üdvözlését és viszonzásul Isten bőséges áldását kívánom e nemes városra és annak minden polgárára.

Várossy Gyula.

Előléptetés. A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank igazgatósága a bajai fiókindezetnél Löwinger Jenő pénztárnokot főnökhelyettesé, Bokor Oszkár számtisztet pedig pénztárnokká léptette elő.

Halálozás. Daruvári Graffy Endre százados, Horváth János helybeli magánzó veje, mint részvétellel értesülünk e hét hétfőjén egyik budapesti szanatóriumban meghalt. A megboldogultat, a kiterjedt előkelő rokonságon kívül neje: sz. Horváth Margit urnő gyászolja.

Megszűnő hajójárat. A Magyar folyam- és Tengerhajózási társaság értesít bennünket, hogy a Baja és Apatin között közlekedő hajójárat e hó 20-án megszűnik.

Két népszerű tiszt távozása Bajáról. Öszinte sajnálkozással vettük azt a hírt, hogy a bajai tisztikar két rokonszenves tagját Schmitzler Károly századost és Olasz Ödön főhadnagyot elhelyezték Bajáról. Sajnálattunkat még az a körülmény sem tudja mérsékelni, hogy mindkét áthelyezés előléptetés jellegével bír, mert a bajai társadalmi élet súlyos veszteségét jelenti a honvédelmi miniszteriumnak emez intézkedése.

Rejtelmes halál a szegedi fogházban. Egy szerbiai pénzhamisító kedden éjjel rejtelmes körülmények között meghalt a szegedi fogházban, ahol vizsgálati fogoly volt. Az elhunyt neve Jaksits Gyóko, akit azzal gyanúsítottak meg, hogy a Muzslai-féle gomposi pénzhamisító banda tagja. A szerb földműves emiatt megszökött Belgrádba, de visszavitték Zomborba, ahonnan tegnap este vitték a szegedi kir. ügyészség fogházába. Másnap reggel a cellája padozatán arcrá borulva, holtan találták.

A Budapest—Mohács közötti személyhajójáratok beszüntetése. Utolsó menet Budapestről—Bajáról—Mohácsra november hó 14-én. Utolsó menet Mohácsról—Bajáról—Budapestre november 15-én.

Visszaajándékozott házrészjegy. A bajai ipartestületnek egy házrészjegyet ajándékozott Tadic Benőné asszony, miért köszönetet mondott az ipartestületi Elöljáróság.

A baja—bezdáni műút kiépítése érdekében az érdekelt községek képviselői szerdán délelőtt Baján, a Bányai szállodában értekezletet tartottak, amelyen abban állapodtak meg, hogy az utvonalon eső minden község az építkezés költségeihez hozzájárul. Az értekezleten jelen volt községi bírók és jegyzők a községi képviselőtestületek meghatalmazása alapján jelentek meg a bajai értekezleten és ennek határozata alapján a hozzájárulásra vonatkozó javaslatot rövidesen meg is teszik.

Pénzcsaló gavallér. Peits Dusán kátyi lakos értette a módját: hogy kell urat játszani. Elegáns ruhában, leereszkedő uri modorral a tudatlan parasztnép bizalmával lépten-nyomon visszaélt. Számos pénzcsalást és ugyanannyi pénzhamisítást követett el, a melyekért a bírósággal mindenkor meggyűlt a baja. De Peits Dusán nem akart uriéletéről lemondani és mivel másképp nem játszhatott urat: újabb pénzcsalásokat követett el, amiért a csendőrség a jeles férfit letartóztatta, és az újvidéki rendőrségnek beszállította, honnan kihallgatása után az ügyészségnek adták át.

Apró hírek. Kovács József 16 éves bátmonostori napszámos f. hó 3-án forgópisztolyt tisztított s nem nézte meg, hogy a pisztolyban van-e töltény. Tisztogatás közben a pisztoly elsült s a golyó Kovács ballába fejébe fűrődött.

Gájer Antal 43 éves vokányi illetőségű szabóságát f. hó 2-án Dávodon egy korcsmában ismeretlen vándorló megverte s rajta testi sértést ejtett.

Neik Erzsébet cseléd feljelentette gazdaszonyát könnyű testi sértés miatt.

Kukity György fuvaros feljelentette Bertits Istvánt mert az a fuvardíját felvette és elmulatta.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Klein János ács iparos feljelentette Beck András és Auth Mihályt hamis szerződés kötés miatt.

A magyar államvasutak kárára Kender Imre által eltört sorompó és ismeretlen tettes által f. hó 5-én este 9 órakor a Szabadkáról érkezett személyvonat ablakának kővel történt betörése miatt a nyomozást megindították.

Rendelet az alkoholizmus ellen. A válás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett az ifjúsági egyesületekhez, melyeket arra szólít fel, hogy mindenképpen tartsák vissza az ifjúságot a szeszes italoktól és a korcsmák látogatásától.

A kézzsoritás ellen. Hevesen kikelt most egy Konstantinápolyban élő francia orvos, hivatkozva arra, hogy a kezek terjesztői lehetnek a legkülönbözőbb betegségeknek. A kézfogás helyet az üdvözlés török módját: a tamerát ajánlja, mely abban áll, hogy az ember jobb kezét szívére, ajkaira és homlokára teszi, jelezve ezzel, hogy az üdvözlőt szívében és ajkain hordja és gondolataiba zárja. Ámde a »Progrès Médical« című orvosi szaklap joggal figyelmeztet arra, hogy ez az eljárás, különösen annak a középső része: az ajkak érintése még kevésbé felel meg az egészség követelményeinek.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

Zongorák, cimbalmok és hegedűk, — csak első rangú gyártmányok! — Kaphatók **Wagner** Antalnál Baján.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás és mélyen érzett köszönetünket jelentjük családunk mindazon mélyen tisztelt barátainak és ismerőseinek, kik jobblétre költözött édes anyánk elhalálása alkalmából jól eső részvétüket levelben, vagy szóval sziveskedtek iránynyunkban kifejezni és illetőleg a szeretett elhunyt iránti kegyeletüket a temetésen történt megjelenésükkel nyilvánították.

özv. Bernhart Istvánné
gyermekai.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges.

A dohányzó egyszer voszi és többő mást nem szihat

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Jó karban levő

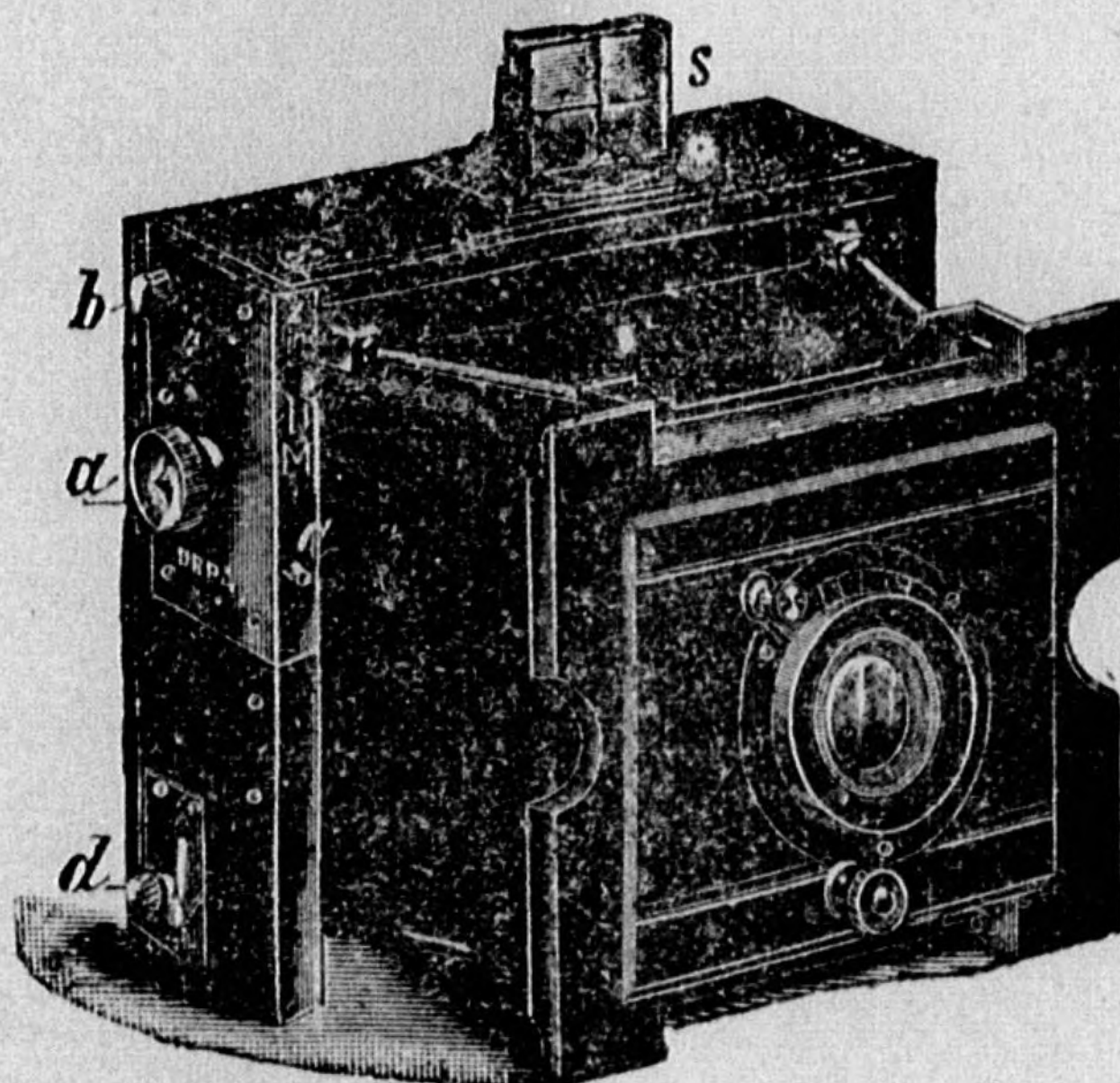
ZONGORA

jutányos áron eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

A fényképező gépek királya

az ezen ábrán látható

„COLLAPSE“

elnevezésű kamera, melynek pillanat-zárója $\frac{1}{2000}$ másodpernyi gyorsaságra szabályozható s amelylyel a madarat röptében, avagy a leggyorsabban robogó vonatot sikerrel lehet lefotografálni.

A gép összes felszereléseivel kapható:

IFJ. WAGNER ANTAL
könyvkereskedőnél BAJÁN.

Használt régi

HEGEDŰ

megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Kész

hajfonatok és hajbetétek kaphatók a legolcsóbb áron, úgyszintén mindennemű

hajmunkát

elfogad

Loncsek József fodrász,
Baján.

Egy használt

PÉNZSZEKRENY

megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Halász Béla

utódánál.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Fiú kalapok:

1'10, 1'20,
1'30, 1'50,
1'60, 3 kor.-ig.

Férfi kalapok

2, 2'20, 2'40,
3, 3'50, 3'60.
9 koronáig.

Nyakkendő és
keztű
különlegességek.

ÖZV. SPITZER SIMONNÉ ÉS TÁRSÁ

Telefon 33. BAJA. Telefon 33.

Ajánlják

tégla-, cserép- és csementárú gyártmányaikat.

= Mindennemű tégla-, cserép- és francia cserép. =

Cementműkö tárgyak:

marha és sertés vályuk, jászolok. Kútmedencék, kútfödelek.
Kémény és oszlop fedelek. Lépcsők. Folyosó-lapok.

Egyszerű és diszes cementlapok, márvány mozaik lapok
Beton, terazzo és keramit burkolások.

A „Beocsini Cementgyári Unió“ főképviselete.

Kiadó lakás.

A Bethlen Gábor utca 1. szám alatt (Hesser Gyula ügyvéd átellenében) egy **utcai lakás** a hozzá tartozó konyha és fásfélszerrel **azonnal kiadó.**

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Bakonyi Ferencz. (Nánay-nyomda.)

Szőlővessző!

A világhírű

Delawáre

adja a legjobb bort!

Óltani és permetezni nem kell!

A szőlészet kincse.

A philoxerának ellen áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás.

Cím: **Szigyártó és Takáts**

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: **Alsó-Segesd.**

Központi iroda: **Felső-Segesd.** Somogy m.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer. Elsősorban a **mohai**

ÁGNES

forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógy-sóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek.** Azért tehát

Használjuk a mohai **Agnes**-forrást, ha **gyomor-, bél- és légsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kéthy.

Használjuk a mohai **Agnes**-forrást, ha a **vesebajt** gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Agnes**-forrást, ha **étvágyhiány és emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Agnes**-forrást, ha **májbajoktól és sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél,** sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja,** hogy az **AGNES**-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz! ————— **Kedvelt borviz.**

Kapható

minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár **BAJA** város és közvetlen környékére:

Drescher Gyula úrnál.

Árak úgy a vidéki, mint a helyi fogyasztásra:
1 ¹/₁₀ literes üveg 50 fillér. 1 literes üveg 42 fillér
¹/₂ literes üveg 30 fillér

ugyan itt **ingyen** kapható az **ÁGNES**-forrás díszes kivitelű ismertető füzet.

Gazdák figyelmébe!

A „MEZŐGAZDASÁGI HITELBANK” rt. áruosztály képviselőjét Baja város és vidékére átvettem. o o o o o o Kaphatók nálam:

Takarmány cikkek.

Műtrágya félek.

Olajok és magvak.

Zsákok és ponyvák.

Magvak.

Technikai cikkek.

Gazdasági gépek.

3-3

Wiesel Illés, Kölcsey Ferenc u. 22.

Könyvek havi részletfizetésre.

Tisztelettel jelentem, hogy a Révai Testvérek irod. intézet részvénytársasággal kötött egyezségem alapján módomban van minden néven nevezendő irodalmi művet, legyen az nagy, vagy kicsiny, régi, vagy új, ugyanolyan részletfizetési feltételek mellett számítani, mint bármely más részletfizetési vállalat. o o o o o o o o

KÖNYVEK HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE.

Teljesen szükségtelen tehát a t. közönségnek könyvei beszerzése végett könyvügynököket venni igénybe, annál kevésbé sem, mert nem egyszer volt módjában tapasztalni, hogy az ügynökök rúdul visszaéltek a beléjük helyezett bizalommal.

Terjedelmes árjegyzékkel díjtalanul szolgálók

Szives támogatását kérve, vagyok tisztelettel

==== **IFJ. WAGNER ANTAL** ====

könyvkereskedő.

MAGGI-FÉLE LEVES-ÉTEL-ÍZESITŐ

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált szer, hogy gyenge levesek, mártások, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk.

➡ Kis adag elég. ➡

Üvegcsékben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegcsék legolcsóbban utántöltetnek.

Épp úgy ajánlhatók **MAGGI BOUILLON-TOKJAI,** melyekből csupán forró víz ráöntése által, kitűnő erő- vagy husleves készíthető. — Tokokban á 2 adag 20 és 15 fillérért. — Kaphatók **DRESCHER GYULA** kereskedésében **BAJA.**

Maggi kitüntetései: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 diszoklevél, 7 tiszteletdíj.

Hétszer versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párizsi világkiállításokon. (Maggi Gyula jurytag.)

